

samostan spremenil v zapor, v katerem so bili številni izobraženci in duhovniki. Po končani drugi svetovni vojni se je junija 1945 nekaj patrov vrnilo v Celje. Leta 1947 je komunistična oblast inscenirala sodni proces in kapucine iz celjskega samostana pregnala. Samostan je bil razlaščen, 1950 pa so v cerkvi celo podtaknili požar, ki je naredil veliko škode. Za vrnitev kapucinov v Celje si je močno prizadeval opat dr. Peter Kovačič. Tako so spet prišli leta 1958 in si v zakristiji uredili stanovanje. Opat Kovačič je veliko pripomogel, da je z odlokom mariborskega škofa Maksimilijana Držečnika 4. septembra 1960 kapucinska cerkev sv. Cecilije postala sedež nove župnije. Leta 1986 so znova pridobili stavbo konvikta in naslednje leto v njej pripravili nove stanovanjske prostore. Samostan je bil denacionaliziran konec leta 1994, vendar so v njem še vrsto let ostali stanovalci, ki so se v njem naselili, ko je bil po vojni razlaščen.

Oltar Srca Jezusovega

Kapela Lurške Matere božje

Kljub hudim viharjem, ki jih je samostan preživel predvsem v 20. stoletju, se je ohranilo kar precej knjig stare samostanske knjižnice. Največ knjig je seveda s področja teologije, še posebej pridigarstva, ne manjka pa tudi literature s področja zgodovine, zemljepisa, astronomije, matematike, zdravstva in raznih leksikonov.

Vse to opozarja na bogato duhovno in študijsko dejavnost, ki je potekala v samostanu in odmevala v dušnopastirski dejavnosti kapucinov.

Samostan je še vedno zelo obiskan kraj spovedovanja, na vabilo župnikov pa gredo patri spovedovat tudi po župnijah bližnje in daljne okolice. Velik shod, povezan s spovedovanjem, je 2. avgusta, na praznik Marije Angelske, Porciunkule; udeležijo se ga številni verniki od blizu in daleč. Staro tradicijo celjskega samostana na svoj način ohranja krajevno bratstvo Frančiškovega svetnega reda, ki se redno mesečno zbira k svojim srečanjem.

Samostan na Bregu

Celjski kapucini so že od nekdaj hodili pomagat na Svetino nad Celjem, v letih 1971 - 1997 pa so bili soupravitelji samostojne duhovnije na Svetini. V župniji sv. Cecilije so že od leta 1993 navzoči in dejavni tudi skavti, ki jim je blizu duhovnost sv. Frančiška. V svoje vrste zbirajo mlade iz naše župnije pa tudi iz okoliških župnij.

Podoba v samostanski obednici

Sv. Frančišek Asiški

Sv. Fidelis, mučenec, kapucin

Molimo te, Gospod Jezus Kristus,
tukaj in v vseh tvojih cerkvah,
ki so po vsem svetu
in te hvalimo,
ker si s svojim svetim križem
svet odrešil.

sv. Frančišek

Bratje pri molitvi

Izdal: Kapucinski samostan Celje, Breg 18 • Besedilo: p. Metod Benedk OFM Cap
Fotografije: Gregor Koslič • Oblikovanje: Salve d.o.o. Ljubljana
Odgovarja: br. Marjan Gačnik • Celje, 25. oktober 2009

Kapucinski samostan s cerkvijo sv. Cecilije

Celje

Prihod kapucinov na Slovensko je povezan z misijon-skim poslanstvom sv. Lovrenca Brindiškega v Prago. Nadškof Berka je v mesto povabil kapucine, da bi oznanjali božjo besedo v katoliškem duhu. Leta 1600 so ustanovili samostane v Pragi, na Dunaju in v Gradcu. Maja 1606 so na prošnjo ljubljanskega škofa Tomaža Hrena, naj bi se kapucini naselili tudi v Ljubljani, odgovorili pritrdilno. Temeljni kamen je škof Hren blagoslovil 25. aprila 1607. Gradnja cerkve in samostana je hitro napredovala in 31. avgusta 1608 je Hren posvetil novo kapucinsko cerkev v čast sv. apostolu Janezu.

Najstarejši zapis o kapucinih na Slovenskem

Zapis o posvetitvi cerkve na kamniti plošči

Pobuda za gradnjo kapucinskega samostana v Celju je prišla od meščanov samih. Redovnike so vsaj delno že poznali, saj so se le-ti na poti iz Gradca v Ljubljano večkrat ustavljali v Celju in tam tudi pridigali. Njihovo prošnjo je podprl škof Hren, ki si je veliko prizadeval, da bi se krivoverci po njihovih pridigah povrnili k resnici prave katoliške vere in bi se po njih spet poživilo versko življenje slovenskega ljudstva. Nadvojvoda Ferdinand je prošnjo rad odobril. Zemljišče na Bregu je kapucinom za gradnjo cerkve in samostana podaril bogat meščan Zupanič. Temeljni kamen je 25. oktobra 1609 položil in blagoslovil graški nuncij Salvago, o čemer je naslednji dan poročal v Rim kardinalu državnemu tajniku. Cerkev in samostan so gradili, kot pravi zapis iz leta 1725 »s skupnimi

darovi in z velikodušno darežljivostjo dobrotnikov«: premožnejši so priskočili na pomoč z manjšimi ali večjimi prispevki, preprosti ljudje so pomagali predvsem s svojim delom. V dobrih petih letih so gradnjo dovršili. Cerkev je v čast sv. Ceciliji posvetil škof Tomaž Hren dne 14. novembra 1615, na to opozarja napis na kamniti tabli v nekdanjem molitvenem koru.

Sv. Lovrenc Brindiški

Podoba sv. Cecilije, zavetnice cerkve

Že leta 1613 je škof Hren, ki so mu bili kapucini zelo pri srcu, pri slikarju Plannerju na svoje stroške naročil podobo sv. Cecilije za glavni oltar. Umetnik je sliko izgotovil leta 1627, kar spričuje zapis na njej, ki mu je pridružen tudi grb naročnika, škofa Hrena z geslom T.L.A.P. (terret labor, aspice premium)

Pogled na samostan z gradu

Zgovorno je poročilo o samostanu, ki ga je leta 1725 pripravil gvardijan p. Emanuel iz Celovca. Zapisal je, da ima samostan 27 celic in 4 bolniške sobe, trenutno pa v njem biva 26 redovnikov, med katerimi je tudi skupina študentov filozofije. Samostan je bil namreč več kot sto let (1667-1771) stalni sedež filozofskega ali teološkega študija. Nekaj let je tu bil tudi noviciat.

Stara samostanska knjižnica

Priročnik moralne teologije, Nürnberg 1489

Glede dejavnosti je poudaril, da je na prvem mestu pridiganje: »v naši cerkvi se pridiga vse nedelje in praznike v letu, na godovne dneve svetnike iz redov sv. Frančiška, v postnem času pa tudi dvakrat med tednom«. Samostan je v tem času že bil uveljavljen kot zelo obiskano spovedno središče. Eden od patrov je redno enkrat na teden maševal za oskrbovance v špitalski cerkvi sv. Elizabete. Značilna dejavnost samostana je bila pomoč po župnijah, kadar »želijo bližnji župniki, kar se pogosto dogaja in jim brez razlike in z vso skrbnostjo ustrezemo«.

Pridigarski priročnik iz 16. stoletja

Bukve iz 16. stoletja

Tudi z dominikanci v Novem Kloštru in s kartuzijani v Žičah so kapucini dobro sodelovali. Med ustaljenimi pobožnostmi v samostanski cerkvi poročilo navaja devetdnevnicu pred praznikom Brezmadežne in 40-urno češčenje Najsvetejšega na tri pustne dneve pred pepelnico, »da bi verniki ob molitvi in ob spodbudnih pridigah bolj začutili klic k pokori«. Poleg tega »se tukajšnji bratje trudijo, da ustrezajo prošnjam za vse vrste duhovnih opravil; tako jih pogosto kličejo k bolnikom, kjer ničesar ne opustijo, kar bi moglo vzpodbuditi in omehčati voljo za srečen konec življenja«. Poročilo nazadnje piše, da se samostan vzdržuje iz miloščine, ki jo bratje zbirajo po bližnji in daljni okolici, redno pa mu nekaj za živež prispeva tudi žička kartuzija in mestna bolnišnica, kjer patri mašujejo.

Cerkev sv. Cecilije

Po prvi svetovni vojni so se kapucinski samostani na področju Jugoslavije združili v Ilirsko provinco. Celjski samostan je razen krajšega presledka bil vse do druge svetovne vojne sedež provinciala, krajši čas je tod bil tudi noviciat. Leta 1935 so mu dogradili konvikt, kjer je bivalo do trideset dijakov. Poleg rednih opravil v samostanski cerkvi in pomoči po župnijah so opravljali tudi službo bolniškega duhovnika, trije patri pa so bili katehete v šoli. Leta 1939 je bilo v samostanu deset patrov in deset redovnih bratov. Leta 1941 je okupator kapucinski